

Olaf Hansen

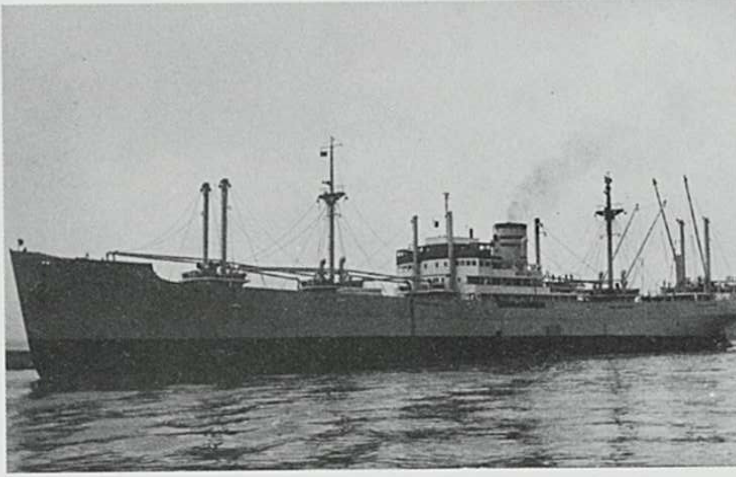
Skudeneshavn

Olaf Hansen, født 19. september 1909, var sønn av den kjente tåkelurfabrikanten O. C. Hansen i Skudeneshavn. Som seilskutekaptein hadde faren funnet opp og tatt verdenspatent på «Hansaluren» som ble brukt på alle hav. Olaf utdannet seg som elektriker, men det var dårlig om arbeid på land den gang, og han valgte å mønstre ut som skipselektriker.

I midten av desember 1939 mønstret han ut som skipselektriker på M/S «Estrella» av Bergen. Skipet gikk hovedsaklig i fart mellom Spania og Portugal, men tok dann og vann en avstikker til Cardiff i Storbritannia. Så lenge farten gikk mellom to nøytrale land, merket de ikke så mye til krigen. Men når de lyttet på radioen og fikk «Skibradio-pressen», fikk de innblikk i det som foregikk rundt om i farvannet der de seilte. Da krigen kom til Norge 9. april 1940, var de i sjøen. Dette forteller Johan Heimdal fra Skudeneshavn, som var ombord sammen med Olaf. De begynte nå å merke virkningene av krigen, og skipet gikk i fart på USA og Storbritannia og da selvfølgelig i konvoi. Utgangshavn var Halifax, Canada, fordi USA ikke var kommet med i krigen enda. Olaf gikk iland i april, mens «Estrella» fortsatte sine reiser under hele krigen uten å bli angrepet.

Fødselsnr./ Birt no.		Etternavn/ Surname		For- og mellomnavn/ First and middle names	
19.09.11		HANSEN		Olaf	
Fartøys navn/ Name of vessel		Stilling/ Rating	Tiltrådt/ Service from	Hyre fra/ Wages from	Fratrækt/ Service to
ESTRELLA		elektriker	ombord pr.9.4.40		april 1940
TRONDANGER		"	31.5.40		9.12.40
HERSTEIN		"	20.2.41 -	reddet da M/S HERSTEIN	
ble senket under bombeangrep på Rabaul havn den 20.1.42. Mannskapet ble innlosjert i land.					
Den 26.6.42 ble mannskapet bragt ombord i japansk S/S MONTEVIDEO MARU som fanger. Skipet ble senere senket ved Luzon den 10.7.42, og samtlige norske omkom.					
Fangenslønns fra den 21.3.42 til 10.7.42.					
Gudrun R. Helgesen e.f.					

Trondanger

31.5.1940 gikk Olaf ombord i M/S «Trondanger», sammen med Skudenesbuen Karsten Dahle. Dette var i Cardiff. Karsten forteller at skipet gikk i fart mellom USA og Syd-Amerika. Det var kjøttlaster det stort sett gikk på. Ved ankomst til havn i USA ble lastene ofte ført over direkte til nye fartøyer som skulle krysse Atlanteren med forsyninger til det krigsherjede Storbritannia. Olaf gikk i land i New York 9.12.1940 og oppholdt seg der til februar året etter.

Olaf tok hyre som skipslektriker på M/S «Herstein» 20.2.1941. Han var nå kommet ombord i et av Norges nyeste skip, det gjorde stor fart og egnet seg godt i den allierte forsyningstjenesten. Skipet lastet krigsmateriell på den amerikanske østkysten, dette skulle til krigsfronten. Vi kan ikke finne ut hvilken front dette var bestemt for, Europa eller Østen. Men 19.11.1941 befinner «Herstein» seg i australsk farvann (NS I, s. 241). I Det Indiske Hav var det på den tiden flere tyske raidere og en av dem var hjelpekrysseren «Kormoran». Denne kom i kamp med den australske krysseren «Sidney», og de skjøt hverandre i senk. «Sidney» gikk ned med alle mann, de fleste tyskerne kom seg i livbåtene og ble tatt til fange av australske marinefartøyer. Skip i farvannet ble anmodet om å søke etter overlevende fra «Sydney». Blant de som deltok i letingen etter «Sidney», var M/S «Herstein», men søket var forgjeves. Etter denne hendingen fortsatte «Herstein» til Sidney med lasten. Skipet tok inn ny last, og de forlot Sidney 28.12.1941 sammen med Cunardlinjens «Aquitania» og M/S «Serpodon». Sammen fraktet de tre skipene 4.200 soldater og 10.000 tonn utstyr til forsterkning av forsvaret av Port

Moresby på Ny Guinea. Fire kryssere dannet eskorten (NS II, s. 14). Konvoien kom vel fram og losset lasten, hvorefter «Herstein» fortsatte til Rabaul på New Britain for å laste kopra. Japanske fly hadde flere ganger angrepet Rabaul og man kunne forvente nye åtak.

20.1.1942 mens de ennå lå og lastet kopra, ble Rabaul angrepet igjen av 100 japanske fly. «Herstein» deltok i luftvernet med sine 2 mitraljøser, men det var til liten eller ingen hjelp. Ikke mindre enn 6 bomber traff skipet, stuerten ble drept og 6 mann ble såret. «Herstein» kom i brann og den brant fullstendig ut, mens mannskapet søkte tilflukt i land. Vi siterer videre fra Birger Dannevig's bok: Skip og menn (s. 242): «Flyangrepet var bare en begynnelse til det som skulle komme. Et par dager senere fulgte den japanske invasjon. Besetningens videre skjebne rommer påkjenninger og tragedier som heldigvis ikke var vanlige.

Det var uenighet mellom kapteinen og den øvrige besetning om hva man burde foreta seg. De underordnede sammen med 3 styrmenn og 3 maskinister besluttet seg å bli på stedet, idet de håpet på å kunne bli sendt hjem via Japan, slik som tilfellet hadde vært med endel andre norske sjømenn. Kaptein Godtfred Gundersen hadde imidlertid ingen tiltro til japanerne, og regnet også med å kunne bli presset til å gi de opplysninger som han satt inne med i egenskap av kaptein. Sammen med en av agentens folk tok han jungelen fatt, ifølge med en del australiere.

Beretningen om flukten kan ikke bli annet enn en beskrivelse av lidelser, umenneskelige fysiske og psykiske påkjenninger, kamp mot jungel, sykdom og sult. Omkring halvparten av australierne bukket under eller ble drept av japanerne som stadig forfulgte dem. Da kaptein Gundersen kom til kysten på den andre siden av øya, hadde han ved en ubøylig vilje til å overleve klart seg gjennom 78 døgn, men var da nær forkommen av sult. Han var så heldig å bli tatt opp av en hjelpeekspedisjon og ført over til Port Moresby på Ny Guinea, og derfra reiste kaptein Gundersen til Sidney.

«Herstein»s øvrige besetning ble som ventet tatt til fange. De ble sendt ombord på «Montevideo Maru» for å føres til Japan, men omkom da skipet ble senket av amerikansk ubåt.»

«Montevideo Maru» ble senket utenfor Luzon 10.7.1942 og samtlige norske omkom. Kanskje var dette en befrielse fra det de hadde gjennomgått som fanger hos japanerne, og hvem vet hva som hadde ventet dem i Japan.